

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Autorka habilitačnej práce:	Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD
Názov habilitačnej práce:	Model starostlivosti o seba v sociálnej práci
Študijný odbor:	33 Sociálna práca
Rok:	2021
Meno oponentky:	Prof. PhDr. Mgr. Jana Levická , PhD.
Pracovisko oponentky	Katedra sociálnych služieb a poradenstva FSV UCM v Trnave

Habilitačná práca je najvýznamnejšou a najnáročnejšou kvalifikačnou prácou, ktorou jej autor/autorka preukazuje svoju erudovanosť v oblasti vedeckého pôsobenia a tiež pedagogickú zrelosť, ktorá je vyjadrená prepojením vedeckého poznania do oblasti vzdelávania. Habilitačnou prácou habilitant/habilitantka zároveň dokazuje svoju dlhodobú orientáciu na problematiku, ktorá sa stáva ústrednou témou habilitačnej práce. Bazálnou požiadavkou habilitačného konania je, aby celé snaženie uchádzača/uchádzačky prispelo k rozvoju poznania v odbore, v ktorom sa habilitácia koná.

Vzhľadom k náročnosti požiadaviek na habilitačnú prácu, platná legislatíva dáva možnosť autorovi/autorke, aby si zvolil/a formu, ktorou bude nadobudnuté poznatky pred habilitačnou komisiou a VR prezentovať. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. sa rozhodla dokladovať svoju vedeckú erudíciu v danej oblasti formou habilitačnej práce.

Tieto formálne náležitosti sú dôverne známe ako členom habilitačnej komisie, tak i členom vedeckej rady, ktorá bude o výsledkoch habilitačného konania rozhodovať.

Aktuálnosť témy a jej prínos pre odbor sociálnej práce

Prešovská škola sociálnej práce je charakteristická tímovým skúmaním problematiky, pričom jednotlivé členky a členovia Inštitútu edukológie a sociálnej práce si volia vlastnú oblasť skúmania v širšej problematike, ktorá je predmetom kolektívneho záujmu členov pracoviska. Túto tendenciu potvrdzujú aj dnešné habilitačné konania, v ktorom Mgr. Antónia Sabolová Fabianová, PhD. a Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. každá z iného pohľadu uchopuje problematiku osobnosti sociálneho pracovníka/sociálnej pracovníčky v kontexte náročnosti výkonu profesie.

Problematiku, ktorú Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. spracovala v rámci svojej habilitačnej práce, preto pokladám za vysoko aktuálnu a významnú pre vedecké spoznávanie diania v praktickom výkone sociálnej práce.

Formálna stránka habilitačnej práce

Už spomínané nároky, ktoré sú kladené na tento druh kvalifikačnej práce, predpokladajú, že ak sa habilitantka/habilitant rozhodne predložiť prácu ako samostatnú vedeckú prácu, bude mať táto práca rozsah približne podobný a skôr väčší ako doktorandská práca.

Posudzovaná habilitačná práca má celkový rozsah 85 strán, pričom text od Úvodu (s.9) po Záver (s. 60) predstavuje 51 strán textu, ktorý je členený do troch rozsahovo vyvážených kapitol. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD.

Celková úprava práce je štandardná a zodpovedá požiadavkám obvykle kladeným na tento typ kvalifikačnej práce.

Obsahová stránka habilitačnej práce

Práca Ing. Mgr. Zuzany Poklembovej, PhD. nesie názov *Model starostlivosti o seba v sociálnej práci*. Práca je vystavaná na komparácii skorších zistení habilitantky s novými zisteniami iných autorov zaoberajúcich sa problematikou starostlivosti o seba focusovaného na sociálnych pracovníkov a pracovníčky.

Habilitantka efektívne a úsporne pracuje s textom v rámci habilitačnej práce ako celku, keď priamo v texte habilitačnej práce uvádza všetky informácie dôležité pre pochopenie významu starostlivosti o seba a pozornosti, ktorá by tejto problematike mala byť venovaná v rámci sociálnej práce. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. v texte habilitačnej práce reflektuje výsledky vlastnej vedeckej práce, ktoré boli publikované v predchádzajúcom období, pričom z nich vyberá bazálne časti tak, aby na nich vystavala nový, ucelený koncept. Súbežne s objasňovaním teoretických východísk tejto problematiky predkladá aj informácie o kategorizácii a možnostiach merania starostlivosti o seba. Zvláštnu pozornosť habilitantka venovala problematike sebasúcitú, ktorý v kontexte starostlivosti o seba pokladá za mimoriadne významný.

Cieľom posudzovanej habilitačnej práce je predstaviť *Model starostlivosti o seba v sociálnej práci (Model 3SP)*, ktorý habilitantka predstavuje v 3. kapitole. Model 3SP je originálnym výsledkom vedeckej práce habilitantky. Sama autorka upozorňuje, že všetky komponenty konceptu starostlivosti o seba sú vysoko individuálne, no napriek tomu je možné pri optimálnom uchopení Modelu 3SP pripraviť sociálnych pracovníkov a sociálne pracovníčky na to, aby venovali viac pozornosti vlastnému self, aby sa mu naučili rozumieť a pravidelne vyhodnocovať jeho aktuálny stav.

Sympatické je, že habilitantka zakomponovala Model 3SP priamo do pregraduálnej prípravy sociálnych pracovníkov a pracovníčok, pričom ho podľa môjho názoru vhodne zasadila do predmetov odbornej praxe a supervízie.

Otázky pre habilitantku:

- 1) Aj keď je všímavosť (mindfulness) u prevažnej väčšiny autorov pokladaná za jednoznačne pozitívny faktor sebasúcitú a starostlivosti o seba, existujú aj autori, ktorí poukazujú na niektoré riziká spojené práve so všímavosťou (napr. Purser 2019, McCusker, 2019 a iní), uveďte o akých rizikách sa v tejto súvislosti diskutuje.
- 2) McGarrigle a Walsh (2011) upozorňujú, že pre rozvoj všímavosti je potrebné, aby sociálni pracovníci a pracovníčky mali priamo na pracovisko určitý čas a miesto, ktoré so súhlasom zamestnávateľa pravidelne využívajú na starostlivosť o seba. Ako túto požiadavku vidíte v kontexte slovenskej praxe?

Záverečné konštatovanie.

Predkladaná habilitačná práca aj napriek jej malému rozsahu prináša celistvý pohľad na oblasť starostlivosti o seba, ktorý focusuje na sociálnych pracovníkov a pracovníčky. Okrem efektívne spracovanej vlastnej vedeckej práce a kvalitne spracovanej analýzy publikovaných výsledkov iných autorov, ktoré komparuje s vlastnými zisteniami, predkladá v práci Model 3SP, ktorého autorkou je sama habilitantka. Týmto reaguje priamo na požiadavku, aby habilitačná práca prinášala nové poznanie, ktoré obohatí odbor sociálna práca.

S prihliadnutím k uvedenému a za predpokladu úspešne zvládnutého celého habilitačného konania odporúčam habilitačnej komisii a VR FF PU, aby Ing. Mgr. Zuzane Poklembovej, PhD. bol udelený titul docentky v odbore 33 -sociálna práca.

V Trnave, 15.7. 2021

prof. PhDr. Mgr. Jana Levická, PhD.